

คู่มือเตรียมสอบ

พนักงานวิชา การเงินและบัญชี

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ประกอบด้วย

วิชาความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติราชการ (60 คะแนน)

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การปกครอง การบริหารราชการ และนโยบายรัฐบาล
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย
 - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
 - กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
 - กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
 - กฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ
 - กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ
 - กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม
 - กฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
 - ระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ
 - ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพนักงานราชการ

■ ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทย

■ ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

■ ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

วิชาความรู้และทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานวิชาการการเงินและบัญชี (40 คะแนน)

- ความรู้เกี่ยวกับการเงิน บัญชี และงบประมาณ
- ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ
- ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ สอบทานข้อมูลทางการเงิน รายงานการเงินและวิเคราะห์ รายงานทางการเงิน
- ความรู้เกี่ยวกับหลักการและนโยบายการบัญชี
- ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานทางบัญชี
- ความรู้เกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณผ่านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์
- ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

เปิดติวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบและติวทางไปรษณีย์ ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ

บริการจัดส่งพัสดุ หรือ ไฟล์ดาวน์โหลด www.thebestcenter.com

ติดต่อไลน์ Line ID : @thebestcenter หรือ Line ID : 0822151906

320.-

คู่มือสอบพนักงานวิชาการเงินและบัญชี สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 320 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ทั้ง ยาน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**พนักงานวิชาการเงินและบัญชี
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย**

ราคา 320 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งพนักงานวิชาการเงินและบัญชี สำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น
เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายใน
เล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือ
ชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมี
ส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอ
น้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้
ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับ การปกครอง การบริหารราชการ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	1
◆ แนวข้อสอบ ด้านการเมือง การปกครอง และการบริหารราชการ	18
◆ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	21
◆ แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	24
➤ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534	34
◆ แนวข้อสอบพร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน	68
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	75
◆ แนวข้อสอบ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ. 2562	118
➤ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539	123
◆ แนวข้อสอบ พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	127
➤ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558	134
◆ แนวข้อสอบ พ.ร.บ.อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558	140
➤ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540	142
◆ แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540	154
➤ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562	162
◆ แนวข้อสอบ พ.ร.บ. มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562	169
➤ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546	172
◆ แนวข้อสอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ. 2562	185
◆ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2. พ.ศ. 2560	190
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	195
◆ แนวข้อสอบ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2564	225
◆ แนวข้อสอบ พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	233

➤ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	242
◆แนวข้อสอบ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560	305
➤พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561	309
◆แนวข้อสอบ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561	323
➤ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงมหาดไทย	326
◆แนวข้อสอบบทบาทภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงมหาดไทย	330
➤ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	334
➤ความรู้ด้านการเงิน บัญชี	339
➤ความรู้ด้านงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ	354
➤การจัดทำ สอบทานข้อมูลทางการเงิน รายงานทางการเงินและวิเคราะห์รายงานทางการเงิน	366
➤ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561	382
➤หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ	384
➤ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)	403
➤ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน	416
◆แนวข้อสอบการเงินและบัญชี	431

ความรู้เกี่ยวกับ การปกครอง การบริหารราชการ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเมือง (Politics) คือ กระบวนการจัดสรรผลประโยชน์และสิ่งที่มีค่าทางสังคม หรือการใช้ การแข่งขัน เพื่อแสวงหาอำนาจ อันส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังหมายถึง เรื่อง ในการแข่งขันหรือแสวงหาอำนาจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมโดยส่วนใหญ่ และทำหน้าที่สร้างสรรค์ชีวิตที่มีคุณธรรมให้เกิดขึ้นโดยการใช้ อำนาจรัฐ เพื่อจัดสรรแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าให้ทั่วถึงและเป็นธรรมในสังคม

การปกครอง (Government) คือ เรื่องเกี่ยวกับการบริหาร การวางระเบียบกฎเกณฑ์สำหรับสังคม เพื่อให้ เกิดความสงบสุขหรือทำการบำบัดทุกข์บำรุงสุข โดยอยู่ในลักษณะการใช้อำนาจของรัฐเข้าจัดระเบียบและควบคุม สังคม

โดยสรุป การเมืองและการปกครองจึงเป็นการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการวางระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหาร บ้านเมืองของรัฐ โดยใช้อำนาจทางการเมืองเป็นเครื่องมือ เพื่อให้มนุษย์มีทั้งความสุขทั้งในความหมายของวัตถุ ธรรมและนามธรรม คือ สุขทั้งร่างกายและจิตใจ

ในขณะที่ทรัพยากรหรือสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมมีอยู่อย่างจำกัด แต่ความต้องการมีมากเกินไปจนเกิดการแย่ง แย่งกัน ซึ่งใครจะเป็นผู้ชี้ขาด ตัดสิน หรือมีอำนาจบังคับให้เกิดความยุติธรรมและ เป็นธรรมโดยใช้กฎ กติกา ข้อบังคับ หรือกฎหมายใด ๆ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของมนุษย์ของทุกคนในรัฐ ซึ่งในทางรัฐศาสตร์เรียกผู้ที่มี อำนาจนี้ว่า รัฐอธิปไตย หรือ องค์อธิปัตย์ (Sovereign) หรือผู้ปกครอง (ในประเทศไทย รัฐอธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ฝ่าย ได้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ) ส่วนอำนาจสูงสุดที่ใช้ในการปกครองของรัฐหรือประเทศ นั้น คือ อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) อันเป็น อำนาจเด็ดขาดในการปกครองของประเทศแสดงถึงอำนาจสูงสุด ภายในรัฐและความเป็นอิสระที่ไม่ต้องขึ้นกับรัฐอื่น แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑. อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจในการออกกฎหมาย

๒. อำนาจบริหาร คือ อำนาจในการบริหารประเทศตามกฎหมายโดยผู้ปกครองหรือรัฐบาล

๓. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในการพิจารณาตัดสินคดีความตามกฎหมาย

การแบ่งรูปแบบการปกครอง สามารถแบ่งออกได้ตาม ๒ นักคิดทางรัฐศาสตร์ที่สำคัญได้แก่เพลโต และ อริสโตเติล โดยได้แบ่งรูปแบบการปกครองในเกณฑ์ ๒ ประการคือ ๑) เกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนผู้มีอำนาจในการ ปกครองว่าเป็นบุคคลเดียว หมู่คณะ หรือประชาชนทั้งหมด และ ๒) เกณฑ์เชิงคุณค่าโดยพิจารณาว่ารูปแบบการ ปกครองนั้นดีหรือไม่ โดยดูว่าทำเพื่อประชาชนหรือเพื่อตนเองหรือพวกพ้อง โดยแบ่งได้ดังนี้

๑. การปกครองโดยคนเพียง ๑ คน หมายถึง อำนาจอธิปไตยอยู่กับบุคคลเพียงคนเดียว โดยมีอำนาจในการ บริการและออกกฎหมายสูงสุดได้เพียงคนเดียว (อาจมอบให้องค์กรทำหน้าที่แทน แต่อำนาจอธิปไตยอยู่ที่ตัวบุคคล นั้น) โดยแบ่งเป็น ๑) ราชาธิปไตย คือ การปกครองที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนส่วนรวม ๒) ทูนาธิปไตย คือ การ ปกครองที่มีจุดมุ่งหมายที่ตนเองหรือพวกพ้อง

ในอดีตเราเข้าใจหลักการดังกล่าว คือ การปกครองในระบบกษัตริย์ หรือ “สมบูรณาญาสิทธิราชย์” (Absolute Monarchy) ภายหลังระบบกษัตริย์เราเรียกว่า “เผด็จการ” (Dictatorship) ซึ่งในช่วงแรกมักจะอยู่ใน ลักษณะการปกครองเพื่อประชาชน แต่ภายหลังเมื่ออยู่กับอำนาจแล้วมักจะกลายเป็นทรราชย์ หรือทูนาธิปไตย

๒. การปกครองโดยกลุ่มคน หมายถึง อำนาจอธิปไตยอยู่ในมือของคณะบุคคลหรือ กลุ่มคน ในการวาง กฎเกณฑ์หรือปกครองและการบริหาร โดยแบ่งเป็น ๑) อภิชนาธิปไตย คือ การปกครองที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ประชาชนส่วนรวม ๒) คณาธิปไตย คือ การปกครองที่มีจุดมุ่งหมายที่ตนเองหรือพวกพ้อง หรือที่เรียกว่าเผด็จการ โดยคณะบุคคล ในบางครั้งใช้เรียกการปกครองโดยกลุ่มคนผู้เข้าถึงอำนาจ เช่น กลุ่มขุนนาง กลุ่มราชวงศ์ กลุ่ม ปัญญาชน หรือในปัจจุบันคือกลุ่มทุน

๓. การปกครองโดยคนส่วนใหญ่ หมายถึง อำนาจอธิปไตยอยู่ในมือของกลุ่มคน ส่วนใหญ่หรือประชาชน (ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย) และมอบให้แก่กลุ่มบุคคลที่เห็นชอบจากประชาชนในการบริหารประเทศ แบ่งเป็น ๑) ประชาธิปไตย คือ การปกครองโดยประชาชน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อประชาชนส่วนรวม ๒) ผู้ชน คือ การปกครองโดยประชาชนแต่ต่างคนต่างเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว อันส่งผลให้ไม่สามารถหากฎเกณฑ์หรือ ระเบียบข้อบังคับในการควบคุมการดำเนินไปของสังคม สุดท้ายนำมาซึ่งความวุ่นวายและการปะทะกันของกลุ่มคน ส่งผลให้เกิดสภาพแห่งการไม่มีรัฐหรือกฎหมาย

ประเทศไทยช่วงต้น คือ รูปแบบ “ราชาธิปไตย” ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ พยายาม เปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบ “ประชาธิปไตย” แต่กลับติดอยู่กับรูปแบบ “อภิชนาธิปไตย” หรือ “คณาธิปไตย” สลับกัน ไปมา จนถึงปัจจุบัน ดังนั้น สามารถกล่าวเบื้องต้นได้ว่า จนถึงปัจจุบัน รูปแบบการปกครองของประเทศไทยยังไม่ อยู่ในลักษณะ “ประชาธิปไตย” ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

หลักประชาธิปไตย (Democracy) คือ หลักการที่ยึดว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยมีจุดเริ่มต้น ในนครรัฐกรีก โดยช่วงแรกอยู่ในลักษณะเป็นประชาธิปไตยโดยตรง (Direct Democracy) คือ การยอมให้ พลเมืองชายทุกคน (ที่บรรลุนิติภาวะ หรือจับอาวุธได้) เข้าร่วมเป็นสมาชิกสภาประชาชน อันเป็นสถาบันสูงสุดของ นครรัฐแต่ในปัจจุบันระบบประชาธิปไตยได้เปลี่ยนมาอยู่ในรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) หรือ ประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect Democracy) โดยการเลือกตั้งตัวแทนขึ้นมาใช้อำนาจแทนตน อันเนื่องมาจากจำนวนพลเมืองที่มากขึ้นและอาณาเขตที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน แต่ในบางรัฐยังคงให้อำนาจแก่ ประชาชนโดยตรงในบางประการ เช่น การเสนอร่างกฎหมาย การแสดงประชามติ (Referendum) ดังเช่นใน ประเทศไทย เป็นต้น

อุดมการณ์ประชาธิปไตย สิทธิ คือ อำนาจอันชอบธรรมที่สามารถกระทำได้ ได้รับการยอมรับจากกฎหมาย เสรีภาพ คือ อิสระในการกระทำใด ๆ ตามความต้องการ แต่จะต้องไม่ละเมิดกฎหมายหรือสิทธิของบุคคลอื่น สิทธิ และเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย จำแนกได้ดังนี้คือ ๑) เสรีภาพในการพูด การพิมพ์ และการโฆษณา โดยรัฐ ประชาธิปไตยจะอนุญาตให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แต่ต้องไม่หยาบคายลามก หมิ่นประมาท หรือ ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนี้มีค่าสูงมาก เพราะเชื่อว่าหากยอมให้ทุกฝ่ายได้แสดง ความคิดเห็นอย่างเสรีแล้วการขัดแย้งกันอย่างรุนแรงจะไม่เกิดขึ้น ๒) เสรีภาพในการนับถือศาสนา คนทุกคนย่อมมี สิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะเลือกนับถือหรือศรัทธาในศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพราะศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อถือ แต่ บุคคลก็ไม่สามารถที่จะปฏิเสธกฎหมายของรัฐซึ่งขัดแย้งกับหลักการทางศาสนาของเขา แต่ในบางประเทศที่เคารพ เสรีภาพสูงมาก เช่น สหรัฐอเมริกาการหลีกเลี่ยงกฎหมาย ของประเทศเพราะขัดกับหลักการทางศาสนา ได้รับการ ยอมรับว่าเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย จึงไม่ต้องรับโทษ ๓) เสรีภาพในการสมาคมหรือรวมกลุ่ม โดยต้องอยู่

ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งกฎหมาย และไม่เป็นอันตรายหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม ๔) สิทธิในทรัพย์สิน คนทุกคนมีสิทธิที่จะมีทรัพย์สินสมบัติเป็นของตนเอง รัฐจะต้องทำหน้าที่ป้องกันภัยอันอาจเกิดต่อทรัพย์สินของประชาชนภายในรัฐ ๕) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกลงโทษถึงแก่ชีวิตเสียอิสรภาพหรือเสียทรัพย์สินโดยปราศจากการพิจารณาตามกระบวนการแห่งกฎหมาย ๖) สิทธิส่วนบุคคล สิทธิมูลฐานที่ถือเป็นสิทธิส่วนบุคคล เช่น เสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การเลือกประกอบอาชีพ การสมรส การหย่าร้าง ฯลฯ โดยบุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐตามกฎหมาย

ความเสมอภาคในระบบประชาธิปไตย ๕ ประการ คือ ๑) ความเสมอภาคทางการเมือง หมายถึง การที่บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมการเมือง เช่น สิทธิเลือกตั้งเมื่ออายุถึงเกณฑ์ สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน เป็นต้น ๒) ความเสมอภาคต่อการปฏิบัติของกฎหมาย หมายถึง บุคคลจะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน เมื่อกระทำความผิด การลงโทษและการได้รับเหตุอันควรปรานีจะต้องใช้กฎหมายเดียวกัน ๓) ความเสมอภาคในโอกาส หมายถึง คนทุกคนจะต้องได้รับโอกาสที่จะใช้ความสามารถของเขา ในการศึกษา การประกอบธุรกิจ การงาน และการแสวงหาความเจริญก้าวหน้าหรือเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทัดเทียมกัน เช่น การมีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น ๔) ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพความใกล้เคียงกันในฐานะทางเศรษฐกิจแต่ไม่ได้หมายถึงการที่คนทุกคนจะต้องมีรายได้เท่าเทียมกัน โดยจะต้องมีการกระจายรายได้เป็นธรรมเพื่อมิให้เกิดช่องว่างระหว่างชนชั้นมากนัก เช่น การเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า เป็นต้น

ระบอบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง ระบบการปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่ ดังนั้นการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยก็คือ รูปการปกครองที่ยึดถืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือเป็นกติกาที่กำหนดแนวทางสำหรับหน้าที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชน และมีหลักการจัดระเบียบการปกครองแต่รัฐธรรมนูญไม่ใช่เครื่องหมายแสดงความเป็นประชาธิปไตย เพราะประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน การที่จะพิจารณาว่าประเทศใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ จึงต้องดูว่ารัฐธรรมนูญของประเทศนั้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือไม่ ลักษณะสำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยสามารถพิจารณาได้จาก รัฐบาล การเลือกตั้งและการปกครองโดยเสียงข้างมาก ดังนี้

๑. รัฐบาล

ลักษณะของรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย คือ “รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ซึ่งเป็นวาทีของอับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐฯ การที่รัฐบาลใดจะได้รับการยอมรับว่าเป็นประชาธิปไตยจะต้องมีลักษณะครบทั้ง ๓ ประการ คือ ๑) รัฐบาลของประชาชน หมายถึง รัฐบาลจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ด้วยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นั่นคือ ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาลซึ่งบ่งชี้ถึงมิติของการปกครองในด้านความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ๒) รัฐบาลโดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครองได้ถ้าหากได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ๓) รัฐบาลเพื่อประชาชน หมายถึง รัฐบาล

จะต้องมีจุดประสงค์เพื่อความผาสุกของประชาชน และจะต้องมีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง เช่น ทุก ๔ ปี ฯลฯ เพื่อจะได้เป็นหลักประกันว่าผู้ปกครองจะต้องปกครองเพื่อประชาชน หากผันแปรจากจุดหมายนี้ ประชาชนจะได้มีโอกาสเปลี่ยนผู้ปกครองผ่านทางการเลือกตั้ง

๒. การเลือกตั้ง

ประเทศประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีการเลือกตั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเสนอตัวเข้ารับใช้ส่วนรวมโดยการสมัครรับเลือกตั้ง และเปิดโอกาสให้พลเมืองใช้สิทธิในการที่จะเลือกบุคคลที่ตนต้องการให้เป็นผู้ปกครอง หรือเป็นผู้ใช้สิทธิเป็นปากเสียงแทนตนในสภา ในระบอบประชาธิปไตยนั้น การมีสิทธิเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ต้องมีหลักประกันในการใช้สิทธิ ในการใช้สิทธินั้นด้วยว่าสามารถใช้ได้อย่างเสรีเต็มที่และมีโอกาสเลือกสรรตัวบุคคลที่ต้องการจริง ๆ คือ ต้องมีการลงคะแนนแบบลับ

๓. การปกครองโดยเสียงข้างมาก

การปกครองโดยเสียงข้างมาก หมายถึง บุคคลที่ประกอบกันขึ้นเป็นรัฐบาลนั้น ถ้าหากไม่ได้รับเลือกตั้งจากรายการโดยตรงแล้ว ก็ต้องเป็นคณะบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากเสียงข้างมากของผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา โดยการออกกฎหมาย การวินิจฉัยปัญหา หรือการตัดสินใจในนโยบายต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามความเห็นชอบของเสียงข้างมากของผู้แทนในสภา ในระบอบประชาธิปไตยมิได้หมายความว่าเพียงการยึดหลักเสียงข้างมากเท่านั้น แต่จะต้องมีหลักประกันสำหรับเสียงข้างน้อยด้วย นั่นคือ สิทธิขั้นพื้นฐานของเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการเคารพ เป็นเสียงข้างมากจะละเมิดหรือก้าวท้าวสิทธิของเสียงข้างน้อยจึงถือเป็นการใช้ “กฎหมาย” นอกจากนี้ความเห็นหรือทัศนะของเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการรับฟัง เพราะในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายหรือผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้เผยแพร่ทัศนะหรือแนวความคิดของเขา ทัศนะหรือความคิดเห็นที่ปรายซ์ต่อเสียงข้างมากหรือตกเป็นเสียงข้างน้อยนั้นไม่ได้หมายความว่า จะต้องสูญหายไปโดยสิ้นเชิง แต่อาจจะกลับมาเป็นทัศนะที่ได้รับการยอมรับหรือเป็นเสียงข้างมากในโอกาสต่อไปได้

๔. วิถีชีวิตประชาธิปไตย

ลักษณะสำคัญของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย อาจจำแนกได้ดังนี้คือ

๑) เคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล โดยไม่ศรัทธาบุคคลใดถึงขั้นบูชาบุคคล (แต่ก็ต้องกตัญญูต่อญาติผู้ใหญ่และผู้มีพระคุณ) จะต้องไม่เคร่งครัดเรื่องระบบอาวุโส (แต่ก็ต้องให้ความเคารพผู้อาวุโส) ประชาธิปไตยจะดำเนินไปได้ด้วยดีก็ต่อเมื่อมีการรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย เพื่อค้นหาเหตุผลและความถูกต้องที่แท้จริง เพราะเหตุผลเท่านั้นที่จะจรรโลงให้ประชาธิปไตยดำเนินไปได้ และประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล

๒) รู้จักการประนีประนอม คือ ยอมรับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ไม่นิยมความรุนแรง ต้องรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยึดมั่นหรือตั้งตนแต่ความคิดเห็นของตนเองโดยไม่ยอมผ่อนปรนแก้ไข และต้องยอมเปลี่ยนแปลงแก้ไขความคิดเห็นของตนเองเมื่อผู้อื่นมีความคิดเห็นที่ดีกว่า ปรัชญาประชาธิปไตยโดยพื้นฐานไม่ปรารถนาให้มีการใช้กำลังและการล้มล้างด้วยวิธีการรุนแรง เพราะถ้ามีการใช้กำลังและความรุนแรงแล้ว แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ไม่มีหรือไม่ใช่เหตุผล ซึ่งก็ขัดกับหลักความเชื่อขั้นมูลฐานของประชาธิปไตยที่ถือว่ามนุษย์มีเหตุผล

๓) มีระเบียบวินัย คือ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองอย่างสม่ำเสมอ และช่วยทำให้กฎหมายของ

บ้านเมืองมีความศักดิ์สิทธิ์โดยไม่ยอมให้ผู้ใดมาละเมิดตามอำเภอใจ แต่ถ้ามีความรู้สึกว่ากฎหมายที่ใช้อยู่ไม่เป็นธรรม ก็ต้องหาทางเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น มิใช่ฝ่าฝืนหรือไม่ยอมรับ การใช้เสรีภาพเกินขอบเขตจนละเมิดหรือก้าวล่วงในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ย่อมทำให้เกิดความไม่สงบขึ้นในสังคม เพราะสังคมที่ไม่มีการจำกัดในเรื่องสิทธิเสรีภาพเลยนั้นหาใช่สังคมประชาธิปไตยไม่แต่เป็นสังคมอนาธิปไตยที่เปรียบเสมือนไม่มีรัฐบาล ไม่มีกฎหมาย ไร้ระเบียบวินัยทางสังคมโดยสิ้นเชิง

๔) มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งเกิดขึ้นจากความรู้สึกของคนในสังคมว่า ตนเป็นเจ้าของประเทศ และประเทศเป็นของคนทุกคน โดยสำนึกว่า การที่ตนได้รับการศึกษา สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพและดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เพราะสังคมอันเป็นส่วนรวมของทุกคน ดังนั้นจึงต้องมีหน้าที่ทำประโยชน์ให้เป็นการตอบแทนนอกจากนี้ลักษณะวิถีชีวิตประชาธิปไตยยังมีอีกหลายประเด็น เช่น ต้องเป็นคนหนักแน่นไม่หวั่นไหว ต้องไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ มีทัศนคติที่ดีต่อคนอื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา คือรู้แพ้รู้ชนะ เป็นต้น ประเทศไทยนับแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องซึ่งมีบางช่วงเวลาที่มีการพัฒนาได้ใกล้เคียงกับคำว่าประชาธิปไตย แต่ก็มีบางช่วงเวลาที่หยุดอยู่กับที่หรืออาจย้อนหลัง ดังนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจวิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย เพื่อที่จะทำให้เข้าใจสภาพการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบันได้อย่างถ่องแท้

➤ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕

สาเหตุของการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ หากทำการหาสาเหตุในการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง สามารถอธิบายได้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านการเมือง ผลจากระบบกษัตริย์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งความไม่เป็นธรรมของชนชั้นในสังคม ส่งผลให้ความสรีรภาพในระบบกษัตริย์ลดลง

๒) ด้านเศรษฐกิจ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้นทั่วโลก ซึ่งประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบดังกล่าวด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาภายในอันได้แก่ภาวะผลผลิตตกต่ำรวมถึงภัยธรรมชาติ ในขณะที่นโยบายทางเศรษฐกิจที่รัชกาลที่ ๗ นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เช่น การปลดข้าราชการออก การเพิ่มของภาษีอากร การตัดทอนรายจ่ายของรัฐบาล กลับนำมาซึ่งปัญหามากยิ่งขึ้น

๓) ด้านสังคม ปรากฏว่ามีกลุ่มบุคคลที่ได้รับอภิสิทธิ์เหนือบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มพระบรมวงศานุวงศ์และอภิรัฐมนตรีสภาทำให้ข้าราชการและประชาชนเกิดความไม่พอใจและทำให้มีการแบ่งชนชั้นทางสังคมอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ระหว่างผู้ถูกปกครองและผู้ปกครอง

๔) ด้านสถานการณ์โลก ในขณะนั้น ผลจากอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกที่แพร่หลายไปทั่วโลก กลุ่มบุคคลที่ได้ไปศึกษาในประเทศเหล่านั้นต่างได้รับความรู้ ประสบการณ์และต้องการนำความคิดดังกล่าวมาใช้กับประเทศของตน “คณะราษฎร” คือกลุ่มบุคคล ที่ดำเนินการปฏิวัติยึดอำนาจจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและเปลี่ยนแปลงการปกครองของสยามประเทศ (เป็นชื่อของประเทศไทยในสมัยนั้น) จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวที่ต้องการเห็นบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนักเรียนทหารที่ศึกษาและทำงานอยู่ในทวีปยุโรป โดยได้ทำการประชุมครั้งแรก ณ หอพัก Rue du summered

ในกรุงปารีสประเทศฝรั่งเศส ได้ทำการตกลงกันที่จะทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่กษัตริย์อยู่เหนือกฎหมายมาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีกษัตริย์อยู่ใต้กฎหมาย โดยมีการตกลงที่ใช้วิธีการ “ยึดอำนาจโดยฉับพลัน” รวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงการนองเลือด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการถือโอกาสเข้ามาแทรกแซง ยกกำลังทหารมายึดครองดินแดนเอาไปเป็นเมืองขึ้น จากประเทศมหาอำนาจที่มีอาณานิคมอยู่ล้อมรอบสยามประเทศ หลังจากการประชุมกลุ่มผู้ต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้กับมายังประเทศไทยและได้ติดต่อกับข้าราชการฝ่ายทหารบก ทหารเรือ พลเรือน และราษฎรโดยใช้นามว่า “คณะราษฎร” ได้ร่วมทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งบุคคลคณะนี้มีจำนวน ๘๘ นาย โดยได้ดำเนินการในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะราษฎรได้กราบทูลเชิญรัชกาลที่ ๗ ทรงเป็นกษัตริย์เช่นเดิมแต่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยคณะราษฎรได้ขอพระราชทานรัฐธรรมนูญชั่วคราวเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร โดยประกาศเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ มี ๖๘ มาตรา โดยมีหลักการสำคัญ คือ มีสภาเดียว ได้แก่สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท (ผู้ที่ราษฎรเลือกและผู้ที่พระมหากษัตริย์เลือก) มีจำนวนเท่ากันและมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ผลจากการประกาศรัฐธรรมนูญทำให้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของคณะราษฎรจากนั้นได้ทำการจัดตั้งรัฐบาล โดยมีพระยามโนปกรณนิติธาดาเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย ซึ่งกลุ่มคณะราษฎรได้มอบหมายให้นายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) จัดทำเค้าโครงเศรษฐกิจเพื่อดำเนินการทางเศรษฐกิจตามที่ได้กำหนดไว้ (เรียกว่าสมุดปกเหลือง) แต่กลับเกิดปัญหาความแตกแยกในกลุ่มคณะราษฎร เนื่องจากมีบางกลุ่มเห็นว่ามีลักษณะเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีหลักการสำคัญดังนี้

๑) ให้สิทธิประชาชนมีโอกาสเป็นข้าราชการทุกคน บุคคลที่มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๕๕ ปี ให้รับราชการตามประเภทของงานและได้รับเงินเดือนจากราชการ

๒) รัฐทำการปฏิรูปที่ดิน โดยบังคับซื้อที่ดินดังกล่าวที่มีกรรมสิทธิ์มาเป็นของรัฐ หรือให้สหกรณ์หรือรัฐดำเนินการเอง อันจะสามารถควบคุมราคาได้เพราะตัดพ่อค้าคนกลาง

๓) รัฐดำเนินการในเรื่องธนาคาร การขนส่งคมนาคม รวมทั้งการอุตสาหกรรมเพื่อตัดคนกลางหรือนายทุนที่แสวงหากำไรจากหลักการดังกล่าวเกิดความแตกแยกในกลุ่มคณะราษฎรไม่ว่าจะเป็นพระยามโนปกรณนิติธาดานายกรัฐมนตรี เช่นเดียวกับรัชกาลที่ ๗ ที่ทรงเห็นว่ามีลักษณะแนวคิดแบบคอมมิวนิสต์ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้พระยามโนปกรณนิติธาดาออกพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรและงดใช้รัฐธรรมนูญในบางมาตรา จากนั้นส่งหลวงประดิษฐ์ฯ (ปรีดี พนมยงค์) ออกนอกประเทศ ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจของคณะราษฎรสายทหารเป็นอย่างมาก จนส่งผลให้พระยาพหลพลพยุหเสนาทำการรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาล ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๖ และเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี จนอาจกล่าวได้ว่าอุดมการณ์ของกลุ่มคณะราษฎรที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงสามารถทำได้เพียง ๑ ปีก็เกิดการรัฐประหารเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย

การเมืองการปกครองของไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้เข้าสู่แนวทางประชาธิปไตย ตามความต้องการของ “คณะราษฎร” แต่ในความเป็นจริง ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประชาธิปไตยของไทยมิได้ราบรื่นดังที่ตั้งไว้ แต่กลับประสบกับปัญหาและล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด (จนถึงปัจจุบัน) ประวัติศาสตร์การเมืองไทย ประกอบไปด้วยการปฏิวัติ รัฐประหารและการก่อกบฏ ซึ่งมีความหมายและความสำคัญ ดังนี้

การปฏิวัติ (Revolution) หมายถึง การเปลี่ยนรูปแบบการปกครอง จากรูปแบบเดิมเข้าสู่รูปแบบใหม่ อันกระทบกระเทือนถึงโครงสร้างอำนาจของรัฐ ในประเทศไทยเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว คือ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ โดยกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “คณะราษฎร” โดยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (กษัตริย์ทรงมีอำนาจแต่เพียงผู้เดียว) มาเป็นรูปแบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข (อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ)

การรัฐประหาร (Coup d' Etat) หมายถึง การเข้าแย่งชิงอำนาจจากผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในขณะนั้นและสามารถทำได้สำเร็จ ตรงกันข้าม การกบฏ (Rebellion) หมายถึง การเข้าแย่งชิงอำนาจจากผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในขณะนั้น แต่ไม่สามารถกระทำสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้

การบริหารราชการแผ่นดิน ทุกประเทศจะต้องจัดการเรื่องระเบียบการปกครอง การบริหารงานระหว่างรัฐกับประชาชน เพื่อให้เกิดความสงบสุขและความสะดวกให้แก่ประชาชน รัฐจึงออกกฎหมายในส่วนของการปกครองเพื่อทำการบังคับกับประชาชน โดยมีการกำหนดโครงสร้าง และอำนาจในทางการบริหารระหว่างรัฐกับประชาชนออกมาในรูปแบบกฎหมายหรือนโยบายในการบริหารประเทศ ทวี ทองสว่าง (๒๕๕๖: ๒๕๔) ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า การบริหารราชการแผ่นดิน คือ การกำหนดนโยบายจัดการปกครองประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การต่างประเทศ ให้ไปในทิศทางที่เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้บังเกิดผลจะเป็นจริงได้นั้น ต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมมารองรับ เกรียงศักดิ์ ราชโคตร (๒๕๕๒: ๒๐๔) นิยามคำว่า การบริหารราชการแผ่นดิน หมายถึง การกำหนดนโยบายในการปกครองว่า จะจัดการปกครองประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างไร ใช้วิธีการใด จากนั้นมีการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติ มีการบังคับการใช้นโยบายเป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้ชนโยบายบังเกิดผลที่เป็นจริง โดยทั่วไปหลักในการบริหารราชการแผ่นดินสามารถแบ่งออกได้ ๒ แนวทาง คือ

๑. หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization)

๒. หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization)

หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หมายถึง หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยรวมอำนาจในการปกครองไว้ให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม และมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง โดยขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการปกครองตลอดทั่วทั้งอาณาเขตของประเทศ มีความหมายได้ ๒ ทาง คือ

๑. หลักการรวมอำนาจในทางการเมือง คือ การเป็นรัฐเดี่ยว เนื่องจากต้องมีเอกภาพและความเป็นปึกแผ่นในการปกครอง ดังนั้นรัฐเดี่ยวจึงต้องรวมอำนาจในทางการเมือง (ศูนย์รวมอำนาจอธิปไตย เอกภาพในการใช้

อำนาจ) เช่น มีสถานิติบัญญัติแห่งชาติเพียงแห่งเดียว และมีรัฐบาลเดียว โดยที่ประชาชนทั้งชาติอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและระบบกฎหมายเดียวกันอันแตกต่างจากรัฐรวม

๒. หลักการรวมอำนาจในทางการปกครอง อันเป็นหลักสำคัญในการบริหารราชการคือการจัดระเบียบการปกครองโดยให้รัฐแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการปกครองและจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการส่วนกลางตามการบังคับบัญชา โดยมีลักษณะสำคัญของการรวมอำนาจการปกครอง คือ

๑) มีการรวมกำลังทหารและกำลังตำรวจขึ้นต่อส่วนกลางมีความสำคัญต่อเอกภาพและความรวดเร็วในการสั่งการรวมทั้งลดการเสี่ยงต่อการแตกแยกของรัฐ

๒) มีการรวมอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการไว้ที่ส่วนกลางอำนาจสูงสุดในการวินิจฉัยสั่งการทั่วประเทศ อยู่ที่ศูนย์กลางของประเทศ

๓) ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่เป็นไปตามระบบการบังคับบัญชา อำนาจบังคับบัญชา คือ การสั่งการรวมทั้งการแก้ไขเพิกถอนการกระทำของเจ้าหน้าที่ในองค์กรโดยขึ้นต่อกันตามลำดับชั้น (Hierarchy

อย่างไรก็ตามผลของการรวมอำนาจส่งผลให้เกิดปัญหาไม่ว่าจะเป็นการไม่สามารถดำเนินการได้ผลดีทั่วถึงทุกท้องที่ เกิดความล่าช้าในการวินิจฉัยสั่งการ ไม่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ไม่ตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้มีการพัฒนาการทำงานของรัฐบาลให้ตอบสนองกับประชาชนในแต่ละพื้นที่ให้มากขึ้น โดยใช้หลักการแบ่งอำนาจปกครอง” (Deconcentration) ให้แก่ส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น “หลักการแบ่งอำนาจปกครอง” (Deconcentration) คือ หลักการที่ราชการบริหารส่วนกลาง มอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้แทนของราชการบริหารส่วนกลาง ที่ส่งไปประจำยังเขตการปกครองต่าง ๆ ของประเทศ (ส่งจากส่วนกลาง เป็นบุคคลจากส่วนกลางแต่งตั้ง) ดังนั้นหลักการแบ่งอำนาจการปกครอง จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักการรวมอำนาจการปกครอง ไม่ใช่เป็นการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. ต้องมีราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจและทำการแบ่งอำนาจไปยังเขต อื่น ๆ (ภูมิภาค)

๒. ต้องมีเจ้าหน้าที่อันเป็นตัวแทนของส่วนกลาง (ส่วนกลางแต่งตั้ง โยกย้าย และมีอำนาจบังคับบัญชา)

๓. ส่วนกลางแบ่งอำนาจให้ภูมิภาคดำเนินการเฉพาะบางเรื่องบางขั้นตอน

หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) คือ หลักการที่ส่วนกลางมอบอำนาจการปกครองบางส่วน เพื่อทำการจัดบริการสาธารณะโดยมีความอิสระ และไม่ต้องขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาของส่วนกลาง เพียงแต่อยู่ในการควบคุม โดยมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

๑. การกระจายหน้าที่และอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่หน่วยงานระดับรองลงไป

๒. การที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยมีอำนาจในการบังคับบัญชาอย่างเป็นอิสระ ส่วนกลางทำหน้าที่ในการควบคุม

๓. การกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจภายในเขตของตน ด้วยงบประมาณ เจ้าหน้าที่ของตนเอง ส่วนกลางทำหน้าที่ในการควบคุม ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ได้กำหนดโครงสร้างของการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือเรียกอีกอย่างว่า หลักการบริหารราชการแผ่นดิน ในการจัด

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย ได้กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทยแบ่งออกเป็น ๓ ประการคือ ๑) การบริหารราชการส่วนกลาง ๒) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการส่วนกลาง ใช้หลักการรวมอำนาจ คือให้อำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการ ขึ้นสูงสุดอยู่ในส่วนกลาง โดยแบ่งหน่วยงานออกเป็น กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานเหล่านี้ปกติจะตั้งอยู่ในส่วนกลาง คือกรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล โดยที่ส่วนกลางที่มีอำนาจในการบริหารเพื่อสนองความต้องการของประชาชน จะมีลักษณะการปกครองแบบรวมอำนาจ หรือมีความหมายว่า เป็นการรวมอำนาจในการ สั่งการ การกำหนดนโยบายการวางแผน การควบคุมตรวจสอบ และการบริหารราชการสำคัญ ๆ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง จัดแบ่งออกได้ดังนี้

๑. สำนักนายกรัฐมนตรี

๒. กระทรวง หรือทบวงที่มีฐานะเทียบเท่า กระทรวง

๓. ทบวง สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

๔. กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง การจัดตั้ง ยุบ ยกเลิก หน่วยงาน ตามข้อ ๑ – ๔ ดังกล่าวนี้อ จะออกกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติและมีฐานะเป็นนิติบุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นกระทรวง อยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี เปรียบเสมือนเป็นสำนักงานในการบริหารราชการทั่วไปของนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี กิจการเกี่ยวกับการทำงานประมาณแผ่นดินและราชการอื่น ตามที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี หรือส่วนราชการซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งมีได้อยู่ภายในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งโดยเฉพาะ สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนดนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติก็ได้

กระทรวง หมายถึง ส่วนราชการที่แบ่งออกเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ที่สุด รับผิดชอบงานที่กำหนดในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบาย และแผนการปฏิบัติราชการกระทรวง จะจัดระเบียบบริหารราชการโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีสำนักนโยบายและแผนเป็นส่วนราชการภายในขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกระทรวงหนึ่ง ๆ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนดนโยบายของกระทรวงให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้ ให้มีปลัดกระทรวงมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการประจำในกระทรวงรองจาก รัฐมนตรี โดยมีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งการและปฏิบัติราชการแทน การจัดระเบียบราชการของกระทรวง ดังนี้ ๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ๒) สำนักงานปลัดกระทรวง ๓) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ทบวง เป็นหน่วยงานที่เล็กกว่ากระทรวง แต่ใหญ่กว่า กรม ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่าราชการส่วนใดซึ่งโดยสภาพและปริมาณของงาน ไม่เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็น กระทรวง

กรม หมายถึง เป็นส่วนราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงหรืออาจเป็นส่วนราชการอิสระไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงอยู่ได้การบังคับบัญชา ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่งให้แบ่งส่วนราชการดังนี้ ๑) สำนักงานเลขานุการกรม ๒) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกองก็ได้ กรมมีอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรม ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง หน่วยราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งได้แบ่งแยกออกไปดำเนินการจัดทำตามเขตการปกครอง โดยมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการส่วนกลาง ซึ่งได้รับแต่งตั้งออกไปประจำตามเขตการปกครองต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคเพื่อบริหารราชการภายใต้การบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง โดยมีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดเพราะถือเป็นเพียงการแบ่งอำนาจการปกครองออกมาจากการบริหารส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการบริหารราชการตามหลักการแบ่งอำนาจโดยส่วนกลางแบ่งอำนาจในการบริหารราชการให้แก่ภูมิภาค อันได้แก่จังหวัด มีอำนาจในการดำเนินการในท้องที่แทนการบริหารราชการส่วนกลาง ลักษณะการแบ่งอำนาจให้แก่การบริหารราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำปฏิบัติงานในภูมิภาค ในเรื่องการแต่งตั้งถอดถอนและงบประมาณซึ่งเป็นผลให้ส่วนภูมิภาคอยู่ ในการควบคุมตรวจสอบจากส่วนกลางและส่วนกลางอาจเรียกอำนาจกลับคืนเมื่อใดก็ได้ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดแบ่งออกได้ ดังนี้

จังหวัด เป็นหน่วยราชการที่ปกครองส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุด มีฐานะเป็นนิติบุคคลประกอบขึ้นด้วยอำเภอ หลายอำเภอหลายอำเภอ การตั้ง ยุบและเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้ตราเป็นกฎหมายพระราชบัญญัติ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง และกรม มาปฏิบัติทำให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชนและเป็น ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบ อาจจะมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด มีคณะปรึกษาในการบริหารราชการแผ่นดินในจังหวัดนั้น เรียกว่า คณะกรรมการจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่งคนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ปลัดจังหวัด อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด รองผู้บังคับการตำรวจซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด แล้วแต่กรณีและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจากกระทรวงและทบวงต่าง ๆ เว้นแต่กระทรวงมหาดไทยซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด กระทรวง และทบวงละหนึ่งคนเป็นกรมการจังหวัด และหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นกรมการจังหวัดและเลขานุการ โดยแบ่งส่วนราชการของจังหวัดดังนี้ ๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปและการวางแผนพัฒนาจังหวัด ของจังหวัดนั้นมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานจังหวัด ๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

อำเภอ เป็นหน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาครองจากจังหวัด แต่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลเหมือนจังหวัด การจัดตั้ง ยุบเลิกและเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ กระทำได้โดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกา มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบการบริหารราชการของอำเภอ นายอำเภอสังกัด กระทรวงมหาดไทย และให้มีปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอซึ่งกระทรวงต่าง ๆ ส่งมาประจำให้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ การแบ่งส่วนราชการของอำเภอ มีดังนี้ ๑) สำนักงานอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอนั้น ๆ มีนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ ๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่ง กระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้นในอำเภอนั้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ มีหัวหน้าส่วน ราชการประจำอำเภอนั้น ๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ โดยรัฐมอบอำนาจให้แก่ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นบริหารงานและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ

๑. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ๒) เทศบาล ๓) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

๒. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ๑) กรุงเทพมหานคร ๒) เมืองพัทยา

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๕ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยมีกรอบการพัฒนาของตนเองที่กำลังใช้อยู่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยหลักภูมิปัญญาและความเชื่อสัจจะสุจริตตลอดจนหลักการเดินสายกลาง ความ สมเหตุสมผลและความรอบคอบตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จุดเน้นของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงคือความยั่งยืนและได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติของประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545

การเปลี่ยนผ่านจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลกสร้างขึ้นจากความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษก่อน หน้าที่ประธานงานโดยสหประชาชาติและประเทศสมาชิก การรณรงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่ง สหัสวรรษเริ่มขึ้นในพ.ศ. 2543 และสิ้นสุดในพ.ศ. 2558 เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาสังคมโดยมุ่งเน้นเรื่องขจัดปัญหาความหิวโหย ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การไม่รู้หนังสือ ความ เจ็บป่วยและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษโดยส่วนใหญ่ โดยประเทศไทยได้ใช้แนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นแนวทางให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การ เพิ่มศักยภาพของประชาชนและชุมชน ประเทศไทยยังคงมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาของโลกด้วยการช่วย เสริมสร้างความสามารถของเพื่อนบ้านในการบรรลุพันธกิจของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษและความ พยายามในการพัฒนาในอนาคต

ประเทศไทยได้แบ่งปันความเชี่ยวชาญที่ได้รับจากการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษกับประเทศ อื่น ๆ โดยตรง ตลอดจนผ่านเวทีระดับภูมิภาค เช่น อาเซียน ความพยายามในการเสริมสร้างศักยภาพเหล่านี้ได้ ดำเนินการผ่านช่องทางที่หลากหลายรวมทั้งความร่วมมือทวิภาคี/ความร่วมมือสามฝ่าย ความร่วมมือได้-ได้ และ

กรอบพหุภาคี ตัวอย่าง เช่น ประเทศไทยได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการแบ่งปันปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นรูปแบบการพัฒนาสู่ประชาคมระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นประธานกลุ่ม G-77 เมื่อปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยได้มีส่วนช่วยในการจัดตั้งโครงการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายประเทศ เช่น กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว เลโซโท เมียนมาร์ ติมอร์ตะวันออกและตองกา ตั้งแต่เริ่มแรก การพัฒนาอย่างยั่งยืนถือเป็นหัวใจสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักการต่างๆ ที่สนับสนุนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพยายามในการจัดการกับความยั่งยืนในประเทศไทยเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การปกป้องสิ่งแวดล้อมและความต้องการของมนุษย์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นไปตามหลักการสำคัญของวาระ 2573 และสามารถใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทของโลกได้ คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

การนำเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่ท้องถิ่น

ตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถูกใช้เป็นหลักการสำคัญในความพยายามเพื่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศไทย ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นความสมดุลในการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานอยู่บนหลักการ 3 ประการที่เน้นการเดินทางสายกลางสำหรับคนไทยทุกระดับตั้งแต่จากทุกครอบครัว ผู้ระดับชุมชนและระดับประเทศ หลักการเหล่านี้คือ:

ความพอประมาณ

ในปีพ.ศ. 2541 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้อธิบายถึงความหมายของการรู้จักความพอประมาณ:

“ความพอเพียงคือความพอประมาณ ... ความพอประมาณไม่ได้หมายความว่าประหยัดเกินไป อนุญาตให้ใช้สินค้าที่หรูหราได้ ... แต่ควรจะพอประมาณตามความหมายของตนเอง” – พระราชดำรัส ณ พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541

ในประเทศไทย การพอประมาณเป็นหลักการที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การบริโภคที่น้อยลงและรูปแบบการผลิตที่หลากหลาย (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 12) การลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 7) และการจัดการทางทะเลอย่างยั่งยืน (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 14) และบนบก (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 15) ระบบนิเวศต่างๆ

ความสมดุลสมดุล

ความสมดุลสมดุลหมายถึงการพิจารณาอย่างรอบคอบของผลกระทบที่การกระทำและการตัดสินใจของเราอาจมีต่อทั้งผู้อื่นและโลกรอบตัวเรา การพิจารณาเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความสมดุลสมดุลมีการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้มากมายในประเด็นระดับโลกเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 13) ความเท่าเทียม (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 10) ความยุติธรรม (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 16) การพัฒนาแหล่งพลังงานที่สะอาด (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 7) และการลดมลพิษ (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 12)

ความรอบคอบ

ความรอบคอบเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงต่างๆ การทำงานอย่างเป็นระบบและการบรรลุระดับของความสามารถและการพึ่งพาตนเองก่อนดำเนินการต่อ นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนที่ดูแลไม่ให้เงินจิตความสามารถของพวกเขา หลักการนี้อาจประยุกต์ใช้กับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเกือบทั้งหมดรวมทั้งด้านสุขภาพ (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 3) อาหาร (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 2) น้ำ (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 6) และความมั่นคงด้านพลังงาน (เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 7) โดยเฉพาะ

นี่เป็นการนำเสนอว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการพัฒนามาอย่างไร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความท้าทายในการพัฒนาท้องถิ่นและปลูกฝังแนวความคิดที่ยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลาย ๆ ด้านของชีวิตอย่างมีนัยสำคัญก่อนที่จะนำมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้มีการบูรณาการไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งนโยบายประเทศไทย 4.0 ดังนั้นแผนงานและแผนงบประมาณของหน่วยงานรัฐบาลทั้งหมดจึงถูกกำหนดให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

➤ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ได้รับการจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการใช้ความรู้ ทักษะและการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและการวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้ยังเน้นความสมดุลกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม แผนนี้ยังคงมุ่งเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการคือ ความพอประมาณ ความสมดุลสมผล และความรอบคอบ

➤ นโยบายประเทศไทย 4.0

ประเทศไทย 4.0 สะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นการออกแบบระบบเศรษฐกิจฐานคุณค่าโดยการเทคโนโลยีใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการนำพาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางและผลักดันประเทศไทยเข้าสู่ประเทศที่มีช่วงรายได้สูง

นโยบายประเทศไทย 4.0 จะบรรลุผลได้โดยการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันของไทย 5 อุตสาหกรรม หรืออุตสาหกรรม “5 S-Curve แรก” ประกอบด้วยอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ การแพทย์มูลค่าสูงและการท่องเที่ยวด้านสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และอาหาร นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริม 5 อุตสาหกรรมใหม่ หรือ “S-Curve ใหม่” ซึ่งรวมถึงหุ่นยนต์ การบินและ โลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัลและศูนย์การแพทย์ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพที่จะประสบความสำเร็จ

ประเทศไทยจำเป็นต้องจัดการกับความเหลื่อมล้ำและความไม่สมดุลระหว่างสภาพแวดล้อมและสังคม เป้าหมายรวมของประเทศไทยก็เช่นเดียวกันกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน นโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการผลิตของประเทศไทยให้กลายเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ไปสู่

เศรษฐกิจแบบที่ภาคส่วนต่างๆ ได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึงและมุ่งเน้นการเติบโตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน นโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นรูปแบบทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนการทำฟาร์มแบบดั้งเดิมสู่การทำฟาร์มแบบชาวนาฉลาด เปลี่ยนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแบบดั้งเดิมให้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ชาญฉลาด เปลี่ยนการบริการต่างๆ แบบดั้งเดิมไปสู่การบริการที่มีมูลค่าสูง และเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจให้ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การวิจัยและพัฒนา และอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงานระดับชาติสำหรับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

รัฐบาลไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีกรรมการจำนวน 37 คน ซึ่งมาจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม โดยมี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นเลขานุการ 14 คณะกรรมการระดับชาติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกรอบนโยบายอื่น ๆ ได้ให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมโดยยึดหลักความร่วมมือในการพัฒนา

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างการดำเนินงานยังคงมีผู้แทนจากองค์กรภาคประชาสังคมน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยมีจำนวนตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคมเพียงจำนวน 4 คนจากสมาชิกทั้งหมด 38 คน ดังนั้นภาครัฐจึงกำหนดกระบวนการของการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมและเนื้อหาของผลลัพธ์ทางวิชาการที่สำคัญ เช่น แผนการดำเนินงานของแต่ละเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้นำไปสู่การร้องเรียนว่าองค์กรภาคประชาสังคม/องค์กรพัฒนาเอกชนที่มีความสำคัญน้อยของรัฐบาลได้รับการเชิญให้เข้าร่วมในการวางแผนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีความสำคัญมากหรือกำลังทำงานอยู่ในระดับรากหญ้าหรือในพื้นที่ห่างไกลกลับไม่ได้รับเชิญให้เข้ามีส่วนร่วม

ภาครัฐส่วนใหญ่ใช้งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อทำงานสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน กองทุนเหล่านี้เป็นรากฐานสำหรับแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการของรัฐบาลตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

รัฐบาลได้สร้างโครงสร้างสำหรับการประสานงานระหว่างหน่วยงานในความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เมื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องมีการประสานกันระหว่างหน่วยงานอย่างน้อย 2 หน่วยงาน และงานนี้ถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญตามนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายสำคัญอื่น ๆ ของรัฐบาลและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยงานต่างๆ สามารถของบประมาณแบบบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์จากงบประมาณกลางซึ่งเป็นโอกาสสำหรับการดำเนินการในการเชื่อมโยงกัน ประสานกันและสนับสนุนในลักษณะที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่าและไม่ซ้ำซ้อน อย่างไรก็ตามหลักฐานที่แสดงว่ากระบวนการนี้กำลังเกิดขึ้นจริงเป็นประจำมีน้อย

ในปี พ.ศ. 2560- 2561 คณะรัฐมนตรีได้จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นใหม่อีก 3 คณะ:

คณะกรรมการดำเนินการของนโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งวาระการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่น โดยมีนายโกบศักดิ์ ภูตระกูล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ

คณะกรรมการเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในท้องถิ่น โดยมีนายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ

คณะกรรมการโครงการยั่งยืนไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาสังคมจะมีช่องทางมากขึ้นในการทำงานร่วมกับภาครัฐและจะสามารถจัดการกับวาระของท้องถิ่นได้¹⁷

เมื่อเดือนมกราคม 2561 กระทรวงการต่างประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาได้ริเริ่มแผนงานแบบเปิดซึ่งมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาการจำกัดจำนวนของผู้แทนจากองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการอย่างเป็นทางการและเพื่อสร้างการเจรจาให้มากขึ้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้ใช้แนวทางความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยได้ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดจิ๋วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท โดยได้ร่วมมือกับบริษัทขนาดใหญ่ใน 76 จังหวัดทั่วประเทศ บริษัทเอกชนมุ่งมั่นที่จะถ่ายทอดความเชี่ยวชาญทางธุรกิจไปยังกลุ่มวิสาหกิจในท้องถิ่นจำนวน 1,200 แห่ง ความเชี่ยวชาญที่แบ่งปันกันครอบคลุมจำนวน 5 ด้านคือ ประสิทธิภาพทางธุรกิจ การสร้างความหลากหลาย การสร้างตราสินค้า การขายและการจัดจำหน่าย และความเป็นมืออาชีพทางธุรกิจ

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ได้มีการเปิดตัวนโยบายหนึ่งเพื่อปรับปรุงวิถีชีวิตของคนยากจน ความพอเพียง และประชาธิปไตย โดยเรียกโครงการนี้เรียกว่าโครงการไทยนิยมยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ 83,151 หมู่บ้าน/ชุมชน 20 นโยบายเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะส่งเสริมบทบาทขององค์กรชุมชนท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาสังคมและสร้างผลประโยชน์ให้กับพวกเขา หากนโยบายเหล่านี้บรรลุเป้าหมาย ขั้นตอนต่อไปคือจะบูรณาการนโยบายและโครงการเฉพาะเหล่านี้ไว้ในแผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปีอย่างไร

บริษัทของไทยหลายแห่งยังได้ริเริ่มโครงการของตนเองในการร่วมทำงานสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัทส่วนใหญ่ต้องทบทวนกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของตนเองและหยุดกิจกรรมที่ดูเหมือนจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย พวกเขาต้องค้นหาวิธีการเพื่อให้บรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของ 17 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภาคเอกชนสามารถช่วยให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ รวมถึงเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม บางบริษัทหันมาปรับกระบวนการผลิตหรือเน้นธุรกิจหลักของตนเองเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งเพื่อประโยชน์ของตนเองและความมั่นคงและความยั่งยืนของประเทศไทย

➤ การติดตามและประเมินผล

แผนงานของรัฐบาลไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนยุทธศาสตร์จะดำเนินการเกี่ยวกับแนวทางในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระดับชาติ

ส่วนโครงการจะครอบคลุมแผนปฏิบัติการการดำเนินงานที่มีกรอบเวลา

ส่วนการติดตามสามารถประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดการดำเนินงานหลักของสหประชาชาติและตัวชี้วัดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่องค์กรต่างๆ ได้พัฒนาหรือกำลังพัฒนาในการประเมินผลของประเทศไทย และแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องดำเนินการอะไรต่อหรือไม่เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบรรลุ 17 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน รัฐบาลกล่าวว่าเชื่อว่าการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2573 ไม่ได้เป็นเพียงขั้นตอนการรายงานหรือโอกาสในการแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดีและความท้าทายระหว่างประเทศ แต่เป็นโอกาสสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์และแผนงาน ตลอดจนสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษาและชุมชน

ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี พ.ศ. 2573 การทบทวนโดยสมัครใจระดับชาติเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับประเทศไทยในการติดตามความก้าวหน้าในความพยายามเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และช่วยประเทศด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในความพยายามในการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสร้างความตระหนักรู้ของสาธารณชนและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางจากหลายภาคส่วนของสังคมไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะทำงาน การทบทวนโดยสมัครใจระดับชาติ ประกอบด้วยหน่วยงานหลักต่างๆ ที่ทำงานเพื่อให้บรรลุ 17 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติกำลังเร่งดำเนินการโดยใช้สถิติอย่างเป็นทางการของประเทศให้เป็นฐานข้อมูลแบบรวมศูนย์ การรวบรวมและการพัฒนาข้อมูลทางสถิติและตัวชี้วัดเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางสถิติของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสำหรับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การทบทวนโดยสมัครใจระดับชาติ ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในทางปฏิบัติและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการมีส่วนร่วมที่ควรได้รับการสนับสนุน

กระบวนการทบทวนโดยสมัครใจระดับชาติได้เสร็จสิ้นแล้ว จากรายงานการทบทวนโดยสมัครใจระดับชาติล่าสุดของปี พ.ศ. 2560 เวทีและคณะกรรมการต่างๆ เหล่านี้ได้ให้พื้นที่สำหรับนักธุรกิจ นักวิชาการและองค์กรภาคประชาสังคมเพื่อให้มีส่วนร่วมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเปิดโอกาสให้มีการประสานงานกันระหว่างกลุ่มเหล่านี้ (รายงานการทบทวนโดยสมัครใจของประเทศไทย, 1-2) รัฐบาลได้ดำเนินการให้มีการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายรอบ การปรึกษาหารือกับหลายกลุ่ม เช่น เยาวชนและสมาชิกรัฐสภา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของเวทีต่างๆ เหล่านี้ในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ได้รับการผสมผสานกัน รัฐบาลไทยรายงานว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถมีส่วนร่วมตามบทบาทและความเชี่ยวชาญของตนได้ ในขณะที่รายงานของภาคประชาสังคมได้กล่าวว่าความพยายามเหล่านี้ไม่เพียงพอและไม่ได้ผล ภาคประชาสังคมบางกลุ่มแห่งได้วิจารณ์ว่าการหารือของรัฐบาลเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและแผนการดำเนินการของรัฐบาลถูกจำกัดอยู่ในเฉพาะกลุ่มชนชั้นนำและการมองอย่างแคบๆ ซึ่งส่งผลให้ “กลุ่มชนกลุ่มน้อยจำนวนมากและคนธรรมดา” ถูกมองข้าม

รายงานเงาที่มีต่อการทบทวน โดยสมัครใจของประเทศไทยรายงานว่าภาคประชาสังคมนอกจากไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในกระบวนการทบทวนโดยสมัครใจแห่งชาติแล้ว “การเป็นหุ้นส่วนกับภาคประชาสังคมในฐานะที่เป็นพันธมิตรที่เท่าเทียมกัน” ก็ยังไม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามรายงานฉบับนี้ยังระบุด้วยว่าภาครัฐมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน และรัฐบาลมีส่วนร่วมกับภาคประชาสังคมในความพยายามที่จะบรรลุบางเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในปี พ. ศ. 2560 ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ลำดับที่ 55 จาก 157 ประเทศในดัชนีที่จัดตั้งขึ้น “เพื่อช่วยให้ประเทศต่างๆสามารถตรวจสอบได้ว่าพวกเขาขึ้นอยู่กับจุดใดในเรื่องที่ปฏิบัติตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” ประเทศไทยได้ลงทุนอย่างมากในการลดความยากจน (เป้าหมายที่ 1) และทำให้มั่นใจได้ว่าการเข้าถึงน้ำสะอาดและสุขาภิบาล (เป้าหมายที่ 6) อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นสำหรับประเทศไทยที่จะบรรลุความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญในทุกเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UN Thailand) ได้เผยแพร่ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals - SDGs) ที่ประชาคมโลกตกลงร่วมกันที่จะใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านการพัฒนา โดยเป้าหมายทั้ง 17 ข้อมีดังนี้

1. ขจัดความยากจน
2. ขจัดความหิวโหย
3. มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
4. การศึกษาที่เท่าเทียม
5. ความเท่าเทียมทางเพศ
6. การจัดการน้ำและสุขาภิบาล
7. พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้
8. การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน
10. ลดความเหลื่อมล้ำ
11. เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน
12. แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
13. การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
14. การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล
15. การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก
16. สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก
17. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตอบ ค. อธิบาย ประวัติศาสตร์การเมืองไทย (สยาม) ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงก่อนการปฏิวัติเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ในสมัยรัชกาลที่ 7 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาโดยตลอด ดังนั้นการปฏิวัติ 2475 จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เพราะเป็นการล้มเลิกระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แล้วเปลี่ยนมาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย

6. “คณะราษฎร” ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลใด

- ก. ทหารอากาศ ทหารบก ทหารเรือ ข. ตำรวจ ทหารบก ทหารเรือ พลเรือน
ค. ทหารบก ทหารเรือ พลเรือน ง. นิสิตนักศึกษา ประชาชน

ตอบ ค. อธิบาย คณะราษฎร อันประกอบด้วย ทหารบก ทหารเรือ และพลเรือน ภายใต้การนำของ พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา ได้ร่วมกันลงมือทำการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 เพื่อยึดอำนาจการปกครองจากรัชกาลที่ 7 ซึ่งถือเป็นการปฏิวัติที่แท้จริง เพียงครั้งเดียวในประเทศไทย

7. “การปกครองแบบหัวเมือง” มีการเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร

ก. การปกครองส่วนกลาง	ข. การปกครองส่วนภูมิภาค
ค. การปกครองส่วนท้องถิ่น	ง. การปกครองแบบศูนย์กลาง

ตอบ ข. อธิบาย การปกครองแบบหัวเมืองหรือการปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยสุโขทัยนั้น ศูนย์กลางของอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการจะอยู่ที่เมืองหลวง และแบ่งหัวเมืองออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. หัวเมืองชั้นใน 2. หัวเมืองชั้นนอก 3. หัวเมืองประเทศราช

8. จำนวนของคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (2560) คือข้อใด

- ก. 10-18 คน ข. 18-24 คน ค. 25-30 คน ง. 1+35 คน

ตอบ ง. อธิบาย รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 158 กำหนดให้ พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 35 คน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

9. สาเหตุส่วนใหญ่ของการแทรกแซงทางการเมืองของทหารในประเทศไทย คือ

- ก. รัฐบาลพลเรือนและพรรคการเมืองไม่เป็นที่ศรัทธาของประชาชน
ข. สถานการณ์เชื้ออำนาจ เช่น เกิดความสับสนวุ่นวาย
ค. มีกลุ่มพลังอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพมาถ่วงดุลทางการเมืองได้
ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก

ตอบ ง. อธิบาย สาเหตุของการแทรกแซงทางการเมืองของทหารในประเทศไทย มีดังนี้

1. รัฐบาลประชาธิปไตยหรือรัฐบาลพลเรือนและพรรคการเมืองไม่เป็นที่สืบทอดของประชาชน
2. สถานการณ์เอื้ออำนวย เช่น เกิดความสับสนวุ่นวาย มีการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง ฯลฯ
3. ขาดกลุ่มพลังที่มีประสิทธิภาพเพื่อมาถ่วงดุลทางการเมืองหรือคานอำนาจกับทหารได้
4. ทหารเป็นกลุ่มพลังที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด สามารถใช้กำลังเข้ายึดอำนาจรัฐได้ ฯลฯ

10. การปกครองในสมัยอยุธยา มีการปกครองในลักษณะเดียวกับในสมัยสุโขทัย ยกเว้น เรื่องใด

ก. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก	ข. การค้าระหว่างประเทศ
ค. การกระจายอำนาจ	ง. ระบบขนนางเจ้าขุนมูลนาย

ตอบ ก. อธิบาย ระบบการปกครองในสมัยอยุธยามีลักษณะเช่นเดียวกับในสมัยสุโขทัย คือ เป็นระบบราชาธิปไตยแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่อำนาจธิปไตยอยู่ที่กษัตริย์เพียงพระองค์เดียว แต่ที่ต่างกันคือ กษัตริย์สุโขทัย

ปกครองประชาชนในลักษณะพ่อปกครองลูก ส่วนกษัตริย์อยู่ยงยามีลักษณะการปกครองแบบนายปกครองบ่าวหรือเจ้าปกครองข้า

11. รัฐที่ใช้อำนาจในการปกครองน้อยที่สุด คือข้อใด

- ก. เสรีนิยม ข. สังคมนิยม ค. อำนาจนิยม ง. ชาตินิยม

ตอบ ก. อธิบาย เสรีนิยม (Liberalism) เป็นระบอบเศรษฐกิจการเมืองที่เน้นสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีลักษณะการใช้อำนาจแบบอิสระนิยม อันเป็นต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมองว่ารัฐที่ดีคือรัฐที่ใช้อำนาจการปกครองและกำกับดูแลน้อยที่สุด ทั้งนี้รัฐบาลจะเข้าควบคุมหรือรักษากฎเกณฑ์เฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น

12. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกำนัน คือ

- ก. 3 ปี ข. 4 ปี ค. อยู่ในตำแหน่งตลอดชีวิต
ง. อยู่ในตำแหน่งจนถึงอายุครบ 60 ปี

ตอบ ง. อธิบาย ตำแหน่งกำนันในปัจจุบันมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในตำบลนั้น โดยกำนันต้องเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วย และจะอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุ 60 ปี

13. รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละกี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

- ก. 3 ปี ข. 4 ปี ค. 5 ปี ง. 6 ปี

ตอบ ข. อธิบาย รัฐธรรมนูญฯ 2560 มาตรา 99 กำหนดให้ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

14. รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเป็นส.ว. (สมาชิกวุฒิสภา) ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ากี่ปีบริบูรณ์

- ก. 20 ปี ข. 25 ปี ค. 35 ปี ง. 40 ปี

ตอบ ง. อธิบาย รัฐธรรมนูญฯ 2560 มาตรา 108 กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด 2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี ในวันสมัครรับเลือก (เลือกกันเอง) ฯลฯ

15. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการใดในการจัดการปกครอง

- ก. แบ่งแยกอำนาจ ข. กระจายอำนาจ ค. ดุลอำนาจ ง. รวมอำนาจ

ตอบ ข. อธิบาย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ใช้หลักการรวมอำนาจปกครอง
2. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ใช้หลักการแบ่งอำนาจปกครอง
3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจปกครอง

----- ✍

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

1. การเลือกตั้งผู้ว่ากทม.2565 เปิดรับสมัครวันที่ใด

ก. 30 มีนาคม – 3 เมษายน 65	2. 31 มีนาคม – 4 เมษายน 65
3. 30 มีนาคม – 4 เมษายน 65	4. 31 มีนาคม – 3 เมษายน 65

ตอบ 2. การเลือกตั้งผู้ว่ากทม.2565 คณะกรรมการการเลือกตั้ง เปิดรับสมัครระหว่างวันพฤหัสบดีที่ 31 มีนาคม ถึงวันจันทร์ที่ 4 เมษายน 2565 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องบางกอก อาคารไอราวัตพัฒนา ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร 2 ดินแดง โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ

2. กำหนดวันเลือกตั้งผู้ว่า กทม 2565 คือวันที่ใด

1. 24 เมษายน 2565	2. 8 พฤษภาคม 2565
3. 15 พฤษภาคม 2565	4. 22 พฤษภาคม 2565

ตอบ 4. วันเลือกตั้งวันอาทิตย์ที่ 22 พ.ค. 2565 เวลาออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่ 08.00-17.00 น.

3. กำหนดวันแข่งขัน “ศึกแดงเดือด” ลิเวอร์พูล vs แมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด จัดขึ้นที่ประเทศไทยในวันที่เท่าใด

1. 10 กรกฎาคม 2565	2. 11 กรกฎาคม 2565
3. 12 กรกฎาคม 2565	4. 13 กรกฎาคม 2565

ตอบ 3. การแข่งขันฟุตบอลนัดหยุดโลก ศึกแดงเดือดในไทย ที่บริษัท เฟรชแอร์ เฟสติวัล จำกัด เป็นได้ไฟผู้จัด นำแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด พบ ลิเวอร์พูล จะลงสนามฟาดแข้งกันในวันรายการ THE MATCH Bangkok Century Cup 2022 ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2565 ณ สนามราชกรีฑาสถาบัน กรุงเทพมหานคร

4. คำขวัญวันเด็กปี 2565 คืออะไร

1. รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ	2. เด็กไทยยุคใหม่ รู้รักสามัคคี รู้หน้าที่พลเมืองไทย
3. รู้คิด รอบคอบ รับผิดชอบต่อสังคม	4. ความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่อนาคต

ตอบ 3. คำขวัญวันเด็ก 2565 โดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มอบคำขวัญเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2565 ซึ่งตรงกับวันที่ 8 มกราคม 2565 ให้กับเด็กๆ เยาวชนไทย เพื่อเป็นข้อคิดเตือนใจ กับอนาคตของชาติ นั่นก็คือ **‘รู้คิด รอบคอบ รับผิดชอบต่อสังคม’**

5. มิสยูนิเวิร์ส 2020 ผู้ชนะอันดับหนึ่งได้แก่ประเทศใด

1. อินเดีย	2. เม็กซิโก
3. ปานามา	4. ไทย

ตอบ 2 นางสาวอันเดรอา เมซา ตัวแทนจากเม็กซิโก ได้รับชัยชนะจากเวทีประกวดมิสยูนิเวิร์ส 2020 ที่จัดที่รัฐ

6. องค์การอนามัยโลก (WHO) ตั้งชื่อเชื้อโควิดกลายพันธุ์ตัวใหม่ที่พบในแอฟริกาได้ว่า.

1. โครโมครอน	2. โอมิครอน
3. โพไซดอน	4. ไพโรซอน

ตอบ 2. องค์การอนามัยโลก (WHO) ตั้งชื่อเชื้อโควิดกลายพันธุ์ตัวใหม่ที่พบในแอฟริกาได้ว่า “โอมิครอน” พร้อมประกาศให้เป็นเชื้อกลายพันธุ์ที่น่ากังวล

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2564 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า คณะที่ปรึกษาทางเทคนิคด้านพัฒนาการเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (SARS-CoV-2) ถูกเรียกประชุมเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน เพื่อประเมินสถานการณ์การระบาดของไวรัสสายพันธุ์ B.1.1.529. ซึ่งองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รับรายงานการพบไวรัสสายพันธุ์นี้ครั้งแรกในแอฟริกาใต้ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายนที่ผ่านมา

7. นางงามจักรวาล ปี 2021 คือนางงามจากประเทศอะไร

1. สหรัฐอเมริกา	2. ปารากวัย
3. อินเดีย	4. แอฟริกาใต้

ตอบ 3. Harnaaz Sandhu (ฮาร์นาซ สันธุ) สาวงามจากประเทศ อินเดีย คว้ามตำแหน่ง “มิสยูนิเวิร์ส 2021” และครอบครองมงกุฎสุดล้ำค่าได้สำเร็จ ส่วนรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ Nadia Ferreira (นาเดีย เฟอไรรา) จากปารากวัย ในขณะที่ Latela Mswane (ลาเลลา มิสวอน) จาก แอฟริกาใต้ ได้รับรองชนะเลิศอันดับที่ 2

8. นางสงกรานต์ ประจำปี 2565 มีชื่อว่าอะไร

1. กิริณีเทวี	2. กิรณาเทวี
3. กิริยาเทวี	4. กัลยาเทวี

ตอบ 1. "สงกรานต์ 2565" เปิดคำทำนายนางสงกรานต์ทรงนามว่า กิริณีเทวี รังพาหุรัดทัดดอกมณฑา อาภรณ์แก้วมรกต ภักษาหารถั่วงา พระหัตถ์ขวาทรงขอ พระหัตถ์ซ้ายทรงปิ่น เสด็จยืนมาเหนือหลังกฤษณ (ช้าง) เป็นพาหนะ

9. งานพืชสวนโลก (Horticultural International Expositions) จัดขึ้นช่วงวันที่เท่าไร

1. 14 เม.ย.-9 มิ.ย.2565	2. 14 เม.ย.-9 ก.ค.2565
3. 14 เม.ย.-9 ก.ย.2565	4. 14 เม.ย.-9 ต.ค.2565

ตอบ 4. งานพืชสวนโลก (Horticultural International Expositions) กำหนดจัดขึ้นทุกๆ 10 ปี หมุนเวียนไปตามเมืองต่างๆ จัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ.2503 สำหรับปีนี้มีมหกรรมพืชสวนโลก The International Horticultural Exposition 2022 หรือ EXPO 2022 Floriade Almere จัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 เม.ย.-9 ต.ค.2565 ณ เมืองอัลเมียร์ ประเทศเนเธอร์แลนด์

10. ประเทศใดในเอเชียที่เปิดประเทศรับนักท่องเที่ยว ที่เริ่มผ่อนปรนมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 และเปิดรับนักท่องเที่ยวที่ฉีดวัคซีนแล้วจาก 32 ประเทศ โดยไม่ต้องกักตัว

1. เวียดนาม	2. สิงคโปร์	3. มาเลเซีย	4. จีน

ตอบ 2. สิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศแรกๆ ของเอเชีย ที่เริ่มผ่อนปรนมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 และเปิดรับนักท่องเที่ยวที่ฉีดวัคซีนแล้วจาก 32 ประเทศ โดยไม่ต้องกักตัว กลายเป็นก้าวที่สำคัญในการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวอีกครั้งหลังต่อสู้กับโรคระบาดมายาวนานร่วมปี พร้อมทุ่มงบประมาณ 500 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือราว 12,466 ล้านบาท เพื่อฟื้นการท่องเที่ยว

11. มหกรรมกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 31 ที่ประเทศใด

1. เวียดนาม	2. สิงคโปร์	3. มาเลเซีย	4. จีน

ตอบ 1. การแข่งขันซีเกมส์ ครั้งที่ 31 ซึ่งมีการกำหนดว่าจะจัดขึ้นที่ประเทศเวียดนามในวันที่ 13 – 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 โดยจะแข่งขันจำนวนกีฬาทั้งสิ้น 40 ชนิดกีฬา 11 ประเทศ

12. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ใครเป็นผู้ที่ได้คะแนนสูงที่สุด

1. พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง
2. สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์
3. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์
4. วิโรจน์ ลักขณาอดิศร

ตอบ 3. กรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เรื่อง ผลการนับคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีสาระสำคัญระบุจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 4,402,948 คน มีผู้มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง 2,673,696 คน จำนวนบัตรดี 2,561,447 บัตร จำนวนบัตรเสีย 40,017 บัตร จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด 72,227 บัตร บัตรเลือกตั้งที่เหลือ 1,826,184 บัตร

โดย นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้สมัครอิสระ หมายเลข 8 ได้ 1,386,215 คะแนน

นายสุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์ ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข 4 ได้ 254,647 คะแนน

นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร ผู้สมัครพรรคก้าวไกล หมายเลข 1 ได้ 253,851 คะแนน

13. ผู้ประกันตน มาตรา 33 มาตรา 39 ที่มีอายุตามข้อใด นีควักเงินใช้หัดใหญ่ฟรี

1. อายุ 45 ปีขึ้นไป
2. อายุ 50 ปีขึ้นไป
3. อายุ 55 ปีขึ้นไป
4. อายุ 60 ปีขึ้นไป

ตอบ 2. ผู้ประกันตน มาตรา 33 และมาตรา 39 ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป เข้ารับนิควักเงินใช้หัดใหญ่ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย โดยผู้ประกันตนที่มีสิทธิฯ และมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป สามารถเข้ารับการนิควักเงินใช้หัดใหญ่ได้ฟรี ในสถานพยาบาลที่สำนักงานประกันสังคมกำหนดปีละ 1 ครั้ง ซึ่งในปี 2565 นี้เปิดให้บริการในช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 สิงหาคม 2565

14. อินเทอร์เน็ตเอกซ์พลอเรอร์ (Internet Explorer) เว็บเบราว์เซอร์แรกของไมโครซอฟต์ ที่เปิดตัวเมื่อ 27 ปีก่อน กำลังจะยุติให้บริการในวันที่ใด

1. 15 มิถุนายน 2565
2. 16 มิถุนายน 2565
3. 17 มิถุนายน 2565
4. 18 มิถุนายน 2565

ตอบ 1. ลาก่อน Internet Explorer ! ไมโครซอฟต์ตัดสินใจยุติให้บริการตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เปลี่ยนไปใช้

Microsoft Edge แทน วันที่ 15 มิถุนายน 2565 สื่อต่างประเทศรายงานว่า อินเทอร์เน็ตเอกซ์พลอเรอร์ (Internet Explorer) เว็บเบราว์เซอร์แรกของไมโครซอฟต์ ที่เปิดตัวเมื่อ 27 ปีก่อน กำลังจะยุติให้บริการในวันนี้

15. สำนักงานประกันสังคม แจ้งผู้ประกันตนติดเชื้อโควิด-19 ได้รับสิทธิชดเชยการขาดรายได้ตามแต่ละมาตรา ประกันตนสามารถยื่นรับประโยชน์เงินทดแทนได้ภายใน กี่ปี

1. 1 ปี
2. 2 ปี
3. 3 ปี
4. 4 ปี

ตอบ 2. สำนักงานประกันสังคม แจ้งผู้ประกันตนติดเชื้อโควิด-19 ได้รับสิทธิชดเชยการขาดรายได้ตามแต่ละมาตรา ประกันตนสามารถยื่นรับประโยชน์เงินทดแทนได้ภายใน 2 ปี ดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ www.sso.go.th

 แนวข้อสอบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตราไว้เมื่อวันที่เท่าใด

1. 1 เมษายน 2560 2. 3 เมษายน 2560 3. 6 เมษายน 2560 4. 9 เมษายน 2560

ตอบ 3. แนวคิด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตราไว้ ณ วันที่ 6 เมษายน 2560

2. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางข้อใด

1. รัฐสภา 2. คณะรัฐมนตรี 3. ศาล 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. แนวคิด มาตรา 3 วรรคแรก อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

3. ข้อใด มีความหมายถึง “สิทธิ” ตาม รัฐธรรมนูญฯ

1. ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน
2. อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นการกระทำการเพื่อประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

ตอบ 2. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ สิทธิ (Right) หมายถึง

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

ตาม 4. อำนาจที่บุคคลจะกระทำการสิ่งใดก็ได้ตามความปรารถนาโดยไม่จำเป็นต้องดูว่ากฎหมายให้อำนาจไว้หรือไม่ก็ตาม

ตอบ 2. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ สิทธิ (Right) หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

4. ข้อใด มีความหมายถึง “เสรีภาพ” ตาม รัฐธรรมนูญฯ

1. ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน
2. อำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นการกระทำการเพื่อประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของตน

ตอบ 1. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ “เสรีภาพ” (Liberty) หมายถึง

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

4. อำนาจที่บุคคลจะกระทำการสิ่งใดก็ได้ตามความปรารถนาโดยไม่จำเป็นต้องดูว่ากฎหมายให้อำนาจหรือห้ามไว้หรือไม่ก็ตาม

ตอบ 1. แนวคิด หลักรัฐธรรมนูญ “เสรีภาพ” (Liberty) หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีอิสระในอันที่จะกระทำการหรือดเว้นกระทำการตามความปรารถนาของตน โดยไม่ถูกแทรกแซงหรือครอบงำจากบุคคลอื่น

5. ในฐานะที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอย่างไร

1. โฆษะ 2. เป็นอันใช้บังคับมิได้ 3. โฆษยะ 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 5 วรรคแรก รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับหรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบทบัญญัติหรือการกระทำนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้

6. เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใดให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามกรณีข้อใด

1. ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ตามหลักกฎหมายทั่วไป
3. ตามกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง
4. ตามรัฐธรรมนูญต่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 5 วรรคสอง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไป ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7. บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิตามข้อใด

1. ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
2. ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.
4. ไม่มีสิทธิใดๆ นอกจากการดำเนินการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 25 วรรคสี่ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือ ช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

8. การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อใด

1. หลักนิติธรรม
2. เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
3. ความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศ
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 26 วรรคแรก การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตาม เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

9. บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำความผิดข้อใด

1. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด
 2. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้
 3. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้
 4. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้
- ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 29 วรรคแรก บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้
- อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

10. ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นอย่างไร

1. เป็นผู้บริสุทธิ์
2. ไม่มีความผิด
3. ไม่ได้กระทำการอันเป็นความผิด
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 29 วรรคสอง ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

11. ตามหลักรัฐธรรมนูญฯ การนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ จะกระทำได้อหรือไม่ เหตุผลตามข้อใด ถูกต้องที่สุด

1. กระทำได้ ต่อเมื่อมีความจำเป็นและมีเหตุอันสมควร
2. กระทำไม่ได้เลย เพราะเป็นสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว
3. กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่งเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์

สาธารณะ

4. กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางคดีของศาลเท่านั้น

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 32 วรรคสอง การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่งเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

12. บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามข้อใด

1. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

2. เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

3. ถูกทั้งข้อ 1. และ 2.

4. บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ที่จะออกกฎหมายใดๆเพื่อเป็นการจำกัดเสรีภาพนั้นๆ ไม่ได้เลย

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 34 วรรคแรก บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

13. ตามหลักรัฐธรรมนูญฯ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิตามข้อใด

1. ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

3. พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. แนวคิด มาตรา 41 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(3) พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

14. ข้อใดกล่าวผิด เกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุม

1. บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ
2. การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมจะกระทำมิได้ไม่ว่ากรณีใดๆ
3. บุคคลอาจถูกจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมได้ เพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงของรัฐ
4. ไม่มีข้อใดผิด

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

15. บุคคลตามข้อใด มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

1. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 50 ปี และเป็นผู้พิการ
2. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ
3. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี ทุกกรณี
4. บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 70 ปี ทุกกรณี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 48 วรรคสอง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

16. ตามหลักรัฐธรรมนูญฯ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ ดังนั้น หากทราบว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าว บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิร้องต่อหน่วยงานใด เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำความผิดดังกล่าวได้ต่อไป

1. อัยการสูงสุด
2. ผู้ตรวจการแผ่นดิน
3. รัฐสภา
4. นายกรัฐมนตรี

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 49 วรรคแรก และวรรคสอง บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้

ผู้ใดทราบว่ามีกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่อ อัยการสูงสุด เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำความผิดดังกล่าวได้

17. จากข้อ 16. หากบุคคลหรือหน่วยงานนั้นๆ มีคำสั่งไม่รับดำเนินการภายในกี่วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

1. 7 วัน 2. 15 วัน 3. 30 วัน 4. 60 วัน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 49 วรรคสาม ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน สิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

18. รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลากี่ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

1. 10 ปี 2. 11 ปี 3. 12 ปี 4. 13 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 54 วรรคแรก รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา เป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

19. ข้อใดกล่าวผิด เกี่ยวกับหน้าที่ของรัฐ

1. รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ
2. รัฐไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ฐานะของผู้บริโภคและผู้ผลิตมีฐานะเสมอกันทางกฎหมาย โดยห้ามรัฐแทรกแซงหรือให้ข้อมูลในด้านการทำสัญญาหรืออื่นใดต่อผู้บริโภค
3. รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้งานโครงข่ายวิทยุอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน
4. ไม่มีข้อใดผิด

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

20. ตามรัฐธรรมนูญฯ รัฐสภาประกอบด้วยสภาใด

1. สภาผู้แทนราษฎร
2. สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
3. สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และนายกรัฐมนตรี
4. สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 79 วรรคแรก รัฐสภาประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

21. รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อใด

1. บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
2. คำสั่งของประธานรัฐสภา
3. คำสั่งของนายกรัฐมนตรี
4. กฎกระทรวง

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 79 วรรคสอง รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

22. บุคคลตามข้อใด เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา

1. นายกรัฐมนตรี
2. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
3. ประธานวุฒิสภา
4. รองนายกรัฐมนตรี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 80 วรรคแรก ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา

23. บุคคลตามข้อใด เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง “รองประธานรัฐสภา”

1. นายกรัฐมนตรี
2. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
3. ประธานวุฒิสภา
4. รองนายกรัฐมนตรี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 80 วรรคแรก ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

24. ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ผู้ใดทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

1. นายกรัฐมนตรี
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอาวุโสสูงสุด
3. ประธานวุฒิสภา
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 80 วรรคสอง ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ให้ ประธานวุฒิสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

25. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของผู้ใด

1. ผู้ตรวจการแผ่นดิน
2. รัฐสภา
3. สภาผู้แทนราษฎร
4. วุฒิสภา

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 81 วรรคแรก ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของ รัฐสภา

26. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับการเห็นชอบของรัฐสภาแล้วผู้ใดมีหน้าที่นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

1. นายกรัฐมนตรี
2. ประธานรัฐสภา
3. ประธานสภาผู้แทนราษฎร
4. ประธานวุฒิสภา

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 81 วรรคสอง ภายใต้บังคับมาตรา 145 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับการเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้ นายกรัฐมนตรี นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

27. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าเท่าใด จึงจะมีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นได้สิ้นสุดลง

1. ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา
2. ไม่น้อยกว่า 2 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา
3. ไม่น้อยกว่า 3 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา
4. ไม่น้อยกว่า 4 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 82 วรรคแรก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสิบ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลง

28. สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนกี่คน

1. 300 คน 2. 400 คน 3. 500 คน 4. 600 คน

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 83 วรรคแรก สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน

29. สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก “ซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง” จำนวนกี่คน

1. 300 คน 2. 350 คน 3. 400 คน 4. 450 คน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 83 วรรคแรก สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้

(1) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน สามร้อยห้าสิบคน

30. สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิก “ซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง” จำนวนกี่คน

1. 100 คน 2. 120 คน 3. 150 คน 4. 200 คน

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 83 วรรคแรก (2) สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน ดังนี้

(2) สมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวน หนึ่งร้อยห้าสิบคน

31. ข้อใดกล่าวผิด เกี่ยวกับ “ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง”

1. ต้องไม่ใช่ผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง
2. จะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้
3. ผิดทั้งข้อ 1. และ 2.
4. ไม่มีข้อใดผิด

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 87 วรรคแรก ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้ง และจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้

32. การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แล้วหารด้วยข้อใด

1. 300 อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร
2. 400 อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร
3. 500 อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร
4. 600 อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 91 วรรคแรก การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วย ห้าร้อย อันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

34. บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะต้องมิใช่ชาวไทย แต่บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่ากี่ปี

1. 3 ปี 2. 5 ปี 3. 7 ปี 4. 10 ปี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 95 วรรคแรก บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

35. บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ากี่ปีในวันเลือกตั้ง

1. 15 ปี 2. 16 ปี 3. 18 ปี 4. 20 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 95 วรรคแรก บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(2) มีอายุ ไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี ในวันเลือกตั้ง

36. บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่ากี่วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

1. 60 วัน 2. 90 วัน 3. 120 วัน 4. 180 วัน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 95 วรรคแรก บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า เก้าสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง

37. บุคคลที่จะมีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าเท่าใดนับถึงวันเลือกตั้ง

1. 18 ปี 2. 20 ปี 3. 25 ปี 4. 35 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 97 (2) บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(2) มีอายุ ไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี นับถึงวันเลือกตั้ง

38. บุคคลที่จะมีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่ากี่วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

1. 30 วัน 2. 60 วัน 3. 90 วัน 4. 120 วัน

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 97 วรรคบุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(3) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง

39. บุคคลที่เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จะต้องมิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่ากี่ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

1. 3 ปี 2. 4 ปี 3. 5 ปี 4. 6 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 97 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(4) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ห้าปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

40. บุคคลที่เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมาแล้ว แต่ยังไม่ถึงกำหนดกักขัง นับถึงวันเลือกตั้ง จึงจะเป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. 5 ปี 2. 10 ปี 3. 15 ปี 4. 20 ปี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 98 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(7) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง สิบปี นับถึงวันเลือกตั้ง

41. อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละกี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

1. 3 ปี 2. 4 ปี 3. 5 ปี 4. 6 ปี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 99 วรรคแรก อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ สี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

42. สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่เมื่อใด

1. เมื่อประชุมสภา 2. วันเลือกตั้ง
3. วันโปรดเกล้าฯเข้ารับตำแหน่ง 4. ไม่มีข้อใดถูก

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 100 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่ วันเลือกตั้ง

43. เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในกำหนดกี่วัน นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดอายุ

1. 30 วัน 2. 45 วัน 3. 60 วัน 4. 90 วัน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 102 วรรคแรก เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ภายใน สี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดอายุ

44. วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนกี่คน

1. 150 คน 2. 200 คน 3. 250 คน 4. 300 คน

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 107 วรรคแรก วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน สองร้อยคน

45. การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นข้อใด

1. พระราชกฤษฎีกา 2. พระราชบัญญัติ
3. พระราชกำหนด 4. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 107 วรรคห้า การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกา

46. สมาชิกวุฒิสภามีอายุไม่ต่ำกว่ากี่ปี ในวันสมัครรับเลือก

1. 20 ปี 2. 30 ปี 3. 40 ปี 4. 50 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 108 สมาชิกวุฒิสภามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่า สี่สิบปี ในวันสมัครรับเลือก

47. สมาชิกวุฒิสภามีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่ากี่ปี จึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ

1. 5 ปี 2. 10 ปี 3. 15 ปี 4. 20 ปี

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 108 สมาชิกวุฒิสภามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(3) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัคร ไม่น้อยกว่าสิบปี

48. อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละกี่ปี นับแต่วันประกาศผลการเลือก

1. 3 ปี 2. 4 ปี 3. 5 ปี 4. 6 ปี

ตอบ 3. แนวคิด มาตรา 109 วรรคแรก อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละ ห้าปี นับแต่วันประกาศผลการเลือก

49. สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีเริ่มตั้งแต่เมื่อใด

1. วันที่มีการประชุมสภาครั้งแรก
2. วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือก
3. วันที่ทรงโปรดเกล้าฯเข้ารับตำแหน่ง 4. วันที่เริ่มรับสมัคร

ตอบ 2. แนวคิด มาตรา 109 วรรคสอง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีเริ่มตั้งแต่ วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือก

50. บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินกี่ปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้

1. 2 ปี 2. 3 ปี 3. 4 ปี 4. 5 ปี

ตอบ 1. แนวคิด มาตรา 112 บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้

----- ✍

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๓๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.
๒๕๓๔”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๑๖

(๔) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๕) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๖) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๒ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

(๘) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๒

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๑๕๖/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๔ กันยายน ๒๕๓๔

(๕) ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๘ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓/๑^๒ การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๔ ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

(๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

มาตรา ๗ ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ดังนี้

(๑) สำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

(๓) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง

(๔) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง

สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง

^๒ มาตรา ๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

ส่วนราชการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๘^๑ การจัดตั้ง การรวม หรือการโอนส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

การจัดตั้งทบวงโดยให้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้ระบุการสังกัดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย

การจัดตั้งกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ให้ระบุการไม่สังกัดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๘ ทวิ^๒ การรวมหรือการโอนส่วนราชการตามมาตรา ๗ ไม่ว่าจะมีผลเป็นการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่หรือไม่ ถ้าไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ การโอนอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งส่วนราชการหรือเจ้าพนักงานที่มีอยู่เดิม การโอนข้าราชการและลูกจ้าง งบประมาณ รายจ่าย รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินเอาไว้ด้วย แล้วแต่กรณี

ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณมีหน้าที่ตรวจสอบดูแลให้มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ถูกรวมหรือโอนไปตามวรรคหนึ่ง เพิ่มขึ้นจนกว่าจะครบกำหนดสามปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ ตริ^๓ การเปลี่ยนชื่อส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่ชื่อตำแหน่งของข้าราชการในส่วนราชการนั้นเปลี่ยนไปให้ระบุการเปลี่ยนชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย

บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่น ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการหรือตำแหน่งของข้าราชการที่ได้ถูกเปลี่ยนชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่น ประกาศหรือคำสั่งนั้นอ้างถึงส่วนราชการหรือตำแหน่งของข้าราชการที่ได้เปลี่ยนชื่อนั้น

มาตรา ๘ จัตวา^๔ การยุบส่วนราชการตามมาตรา ๗ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อมีพระราชกฤษฎีกายุบส่วนราชการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้งบประมาณรายจ่ายที่เหลืออยู่ของส่วนราชการนั้นเป็นอันระงับไป สำหรับทรัพย์สินอื่นของส่วนราชการนั้นให้โอนให้แก่ส่วนราชการอื่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่รัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี สำหรับวิธีการจัดการกิจการ สิทธิและหนี้สินของส่วนราชการนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๒ มาตรา ๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๓ มาตรา ๘ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๔ มาตรา ๘ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งต้องพ้นจากราชการเพราะเหตุยุบตำแหน่ง อันเนื่องมาแต่การยุบส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอื่นแล้ว ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างได้รับเงินชดเชยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐประสงค์จะรับโอนข้าราชการหรือลูกจ้างตามวรรคสามก็ให้กระทำได้โดยมิให้ถือว่าข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้นได้พ้นจากราชการตามวรรคสาม แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘ เบญจ^{๑๒} พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ ทวิ หรือมาตรา ๘ จัตวา ที่มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จัดตั้งส่วนราชการ กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๒๓๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ระบุให้ชัดเจนในพระราชกฤษฎีกาว่าบทบัญญัติใดถูกแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกเป็นประการใดในกฎหมายนั้น

มาตรา ๘ ฉ^{๑๓} การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานรัฐมนตรี กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงด้วย

ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าว กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

[คำว่า “สำนักงานรัฐมนตรี” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕]

มาตรา ๘ สัตต^{๑๔} ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและสำนักงานงบประมาณร่วมกันเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการแบ่งส่วนราชการภายในและในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการตามมาตรา ๘ ฉ ในการเสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจัดอัตรากำลังและสำนักงานงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องเสนอไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๘ อัฐ^{๑๕} การแบ่งส่วนราชการภายในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันในทบวงมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้น

หมวด ๑

การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๙ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

^{๑๒} มาตรา ๘ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๓} มาตรา ๘ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓

^{๑๔} มาตรา ๘ สัตต เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓

[๑๕] มาตรา ๘ อัฐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓

ให้ส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีบรรดาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม มีฐานะเป็นกรม

สำนักนายกรัฐมนตรีอาจจัดให้มีส่วนราชการเป็นการภายในขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบายและแผนการปฏิบัติราชการตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ เพื่อการนี้นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำก็ได้

มาตรา ๑๐ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้^{๑๑๑}

ในกรณีที่มิทรงนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย^{๑๑๒}

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่เพราะนายกรัฐมนตรีตาย ขาดคุณสมบัติ ต้องคำพิพากษาให้อำกถูก สภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ไว้วางใจ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง หรือวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนจากตำแหน่ง ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน^{๑๑๓}

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ให้คณะรัฐมนตรีดังกล่าวอำนวยความสะดวกให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการใด ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อรับแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินจากนายกรัฐมนตรีคนใหม่มาเตรียมการดำเนินการได้^{๑๑๔}

มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้

^{๑๑๑} มาตรา ๑๐ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๑๒} มาตรา ๑๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

^{๑๑๓} มาตรา ๑๐ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และ ราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวงหรือทบวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงหรือทบวง

(๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับ และขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา หรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

(๗) แต่งตั้งข้าราชการการเมืองให้ปฏิบัติราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

(๙) ดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย

ระเบียบตาม (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๑๓ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และจะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการนายกรัฐมนตรีและรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง เป็นข้าราชการการเมือง และให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหารและผู้ช่วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

^{๑๔๑} มาตรา ๑๐ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕